

УПУТСТВО ЗА ПОПУЊАВАЊЕ ОБРАСЦА ГРАЂ-13

Извештај о потрошњи грађевинског и погонског материјала попуњавају сва предузећа која су у току године за коју се подноси извештај изводила радове новоградње, доградње, реконструкције, адаптације, модернизације, великих оправки и редовног одржавања.

Извештајна јединица попуњава један образац за сав грађевински материјал који је уграђен у објекте на којима је изводила радове, односно за сав утрошени материјал, без обзира на то да ли је материјал набавила сама, посредством инвеститора или га је сама произвела.

Извештајем се не обухвата материјал књиговодствено евидентиран и другом предузећу по било ком основу уступљен, као и материјал који је већ једном употребљен (нпр. од порушене грађевине).

Утрошак грађевинског и погонског материјала приказује се за цело грађевинско предузеће које подноси извештај, укључујући и утрошак електричне енергије и огревног материјала за заједничке службе. Неграђевинска предузећа приказују утрошак грађевинског материјала само за пословне јединице које изводе грађевинске радове, као и утрошак погонског и осталог материјала само за њене потребе.

Идентификациони подаци

а) Пословно име – Уписује се пословно име под којим предузеће послује. Ако се извештај односи на пословну јединицу, поред пословног имена предузећа уписује се и име јединице.

б) Адресне податке.

Такође треба попунити матични број; део предузећа уписује и редни број дела предузећа, шифру општине и шифру делатности.

Попуњавање табеле

У табелу се уписују подаци за све одштампане врсте материјала, на основу евиденције материјалног књиговодства, без обзира на то да ли је извештајна јединица за коју се подноси извештај материјал купила, сама произвела или га је добила од инвеститора. Уколико се даје податак за префабрикован елеменат или нпр. малтер и бетон, не треба приказивати материјал који је утрошен за њихову производњу (цемент, песак, шљунак и др.)

Врсте материјала разврстане су у 14 група (елементи за зидање, елементи за таванице и сводове, префабриковани елементи и готове конструкције, везивни материјал, агрегати и профилисани материјал од камена, материјал за армирање и причвршћивање, дрвена грађа, изолациони материјал и премази, материјал за покривање кровова, итд.). Свака група разврстана је на одређен број подгрупа врста материјала. У наставку упутства дата су објашњења само за неке подгрупе врста материјала ради тачнијег попуњавања упитника.

У групи „**Префабриковани елементи и готове конструкције**” обухватају се све врсте лаких грађевинских плоча које се користе за наведену намену, осим плоча од дрвета. Врсте „**Грађевинске конструкције и префабриковани елементи за нискоградњу и високоградњу**“ обухватају елементе од цемента, песка, шљунка, плинобетона и сличних материјала.

Врстом „**Агрегати за бетон**“, која се налази у групи „**Агрегати и профилисани материјал од камена**“, обухваћени су природни и дробљени агрегати. Под природним агрегатима подразумева се природна мешавина добијена из речног корита и плавина и користи се непрерађена. Дробљени агрегат се добија дробљењем или мљењем каменог материјала. „**Шљунак**“ подразумева гранулисани шљунак за асфалтне и бетонске радове.

Плоче за оплату, из групе дрвена грађа, обухватају све врсте плоча од дрвета (резане грађе или шпер-плоче).

Инсталациони материјал обухвата: аутоматске инсталационе осигураче, прекидаче, утикаче, кутије, грла за сијалице, трансформаторе за звонца, кућну сигнализацију и остали инсталациони материјал.

Врстом „**Врата и прозори свих врста**“ обухватају се и застакљени и незастакљени прозори и врата, уграђени намештај и ролетне сврставају у ред „**Материјал за уграђивање**“, а материјали за ремонт и одржавање машинског и возног парка, канцеларијски материјал, помоћни материјал радних јединица и сл. сврставају се у ред „**Остали непоменути материјал**“ (група остали материјал и елементи за уграђивање).

Уколико извештајна јединица због специфичности посла има значајан утрошак неких материјала који нису обухваћени предвиђеним позицијама, потребно је да се утрошак тих материјала упише у за то предвиђену табелу на крају обрасца „**Материјал с већим утрошком, а није обухваћен предвиђеним позицијама**“.

Количина уграђеног, односно утрошеног материјала исказује се у јединицама мере које су одштампане у самој табели. Уколико се нека од јединица мере у табели разликује од јединица мере којима се ти материјали воде у књиговодству, треба их прерачунати на основу норматива који постоје у пракси. Један блок нестандардног формата прерачунава се на стандардни на основу запремине. Ако по својој запремини замењује три опеке нормалног формата (димензије 25 x 12 x 6,5), онда се број таквих блокова множи са три.

Уколико је јединица мере у којој извештајна јединица евидентира бензин и дизел гориво литар, прерачунавање у тоне ради се на основу следећих коефицијената: 1 лит. бензина = 0,741 kg; дизел гориво 1 лит. Д-1 = 0.822 kg; 1 лит. Д-2 = 0,839 kg.

Вредност уграђеног, односно утрошеног материјала исказује се у стварним ценама на основу фактуре, а не у планским ценама. Уколико предузеће евидентира набављен и утрошен материјал у планским ценама, дужно је да га исказе у стварним ценама. У вредност материјала укључују се и трошкови спољњег транспорта.

Количина залиха на крају године представља неуграђен материјал, било да се налази на градилиштима или је враћен у централни магацин.

Просечна цена у динарима уписује се целим бројевима (без децимала). Израчунава се дељењем вредности утрошеног материјала у динарима (кол. 6 x 1000) са количином утрошеног материјала (кол. 5) како је дефинисано на самом обрасцу (кол. 8).